

Marko KADIĆ

O ETNOVETERINI U SLAVONIJI*

U povjest veterinara spada i etnoveterina. U nju ubrajamo ne samo podatke o pučkom ili narodnom liječenju životinja nego i narodne pjesmice, poslovice, zagonetke i izreke o životinjama kao i priče u kojima se spominju bilo domaće ili divlje životinje. K tome valja dodati i narodno vjerovanje, da su pojedini sveci zaštitnici zdravlja životinja kao i mišljenje, da i životinje imaju svoj govor kojim se međusobno sporazumijevaju.

I ako svi ti podaci, a napose oni o liječenju domaćih životinja, nisu važni za napredak veterinara, oni su važni za povijest veterinara, da se tako saznaju počeci veterinarskog djelovanja u davnoj prošlosti kao i međusobni odnos ljudi i životinja.

PUČKO LIJEČENJE ŽIVOTINJA

Najprije ćemo spomenuti nekoliko primjera o načinu pučkoga liječenja životinja ponajviše s područja Slavonije, ali je dosta toga bilo poznato i primjenjivalo se i u drugim republikama, kako sam to saznao od veterinaru iz tih područja. Većina toga liječenja temelji se na praznovjerju, vračkanu, bajanju i sličnim činima ili pak na vjerovanju u zaštitnu moć nekih svetaca.

Od 129 skupljenih načina takvoga liječenja, što sam ih u toku duljega vremena skupio, samo se za 29 može reći, da su tek djelomice uspješni, a samo nekoji od njih su i posve djelotvorni.

Praznovjerje potječe iz vremena, kada čovjek nije još poznao prirodu, a kamo li odnos bolesti i živoga bića. Rasadnici praznovjerja bili su poganski svećenici, koji su vjerovali u neka nadnaravna bića i više sile, pa su im činili različite obrede bajanjem i vračanjem ili bi im prinosili različite žrtve, da ih udobrovolje i spriječe njihovo zlo djelovanje. Takve sile su bile i vještice u koje je naš narod dugo vjerovao tj. dokle god nije prodrila prosvjeta i kultura. Praznovjerje je ostalo i od različitih naroda koji su u prošlosti ratujući prolazili kroz naše krajeve. Neke postupci pri liječenju životinja potječu i iz vremena Vojne krajine koja je na jednom dijelu Slavonije upravljala gotovo dvije stotine godina i imala u svojim rukama svu vojničku i građansku vlast pa je zadirala i u privatni život naroda i brinula se za zdravlje ne samo ljudi nego i životinja.

Evo nekoliko primjera pučkoga liječenja životinja. Čim ljudi opaze, da je životinja potužila, uhvate je i narežu uši i rep. Po ušima se udara šibom, da krv bolje curi. To je početni i najglavniji lijek, a poznat je ne samo u Slavoniji nego i u Srbiji i Lici. (Praznovjerna simbolika).

* Rad je saopšten na 29. naučnom sastanku Saveza naučnih društava za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije u Beogradu 7-8. XII 1979. god.

Ako prethodni način liječenja nije pomogao, tada se uzme sirčeta i to po mogućnosti vinova te se utuče nekoliko češljeva bijeloga luka (češnjaka) i stavi u sirće pa se tim napoji životinja. Ovo čine i u Lici. (Može djelomice pomoći kod želučanih smetnji i endoparazita).

Ako se konju počne na oku navlačiti biona (Keratitis pannosa) objese mu na vrat bilje loze i ispiru oči hladnom vodom. Ovo čine i u Bosni. (Praznovjerna simbolika).

Novokupljenoj kravi ili konju svežu komadić crvene vunice u dlake na repu, a konju u grivu. To je od uroka. Tko pogleda takvu životinju zaustavit će mu se pogled na crvenoj vunici pa tako neće ureći životinju i ona neće oboljeti od uroka. To se čini i u Srbiji, Bosni i Sloveniji. (Praznovjerje).

Ako konj ima ždrebećak (Adenitis equorum) pa mu bude otečeno grlište, tada su uvlačili pod kožu na prsima kukurijek (Heleborus niger) koga su vezali uzicom na oba kraja oko vrata, da ne ispadne. Rana se od kukurijeka počne gnojiti pa se vjerovalo, da će tako iscuriti i gnoj iz otekline na grlištu. To čine i u Sloveniji i kod svinja. (Stari način tzv. humoralne terapije).

Nadam goveda i ovaca na paši od djeteljine ili drugih trava ili pak uslijed drugih uzroka liječili su tako, da su oboljela goveda zajedno sa zdravima utjerali u Savu ili Bosut na duboku vodu, da zaplivaју. Kad bi goveda isplivala nadam se spustio, jer su goveda plivala u kosom položaju s glavom prema gore pa su plinovi iz buraga mogli izlaziti napolje, a plivanje, pritisak ostalih goveda i hladnoća vode pospješivali su izlazak plinova. Taj je postupak stvarna i uspješna pomoć pri nadmu goveda i ovaca. U Lici nadute ovce bacaju u rijeku, a u Istri u more, da zaplivaју pa se nadam spusti.

Da krava ne ruče (riče) za teletom, kad se od nje ukloni i odbije od sise ili proda, uzme se malo dlake s njezina repa te pomiješa s malo kruha i daje kravi da pojede pa tada neće rikati! To čine i u Sloveniji. (Praznovjerje).

Da vile (vještice) ne dolaze u staju i da ne čine zla stoki te da ne upliću grivu u konja s jakom grivom, stavi se ogledalo povrh vrata u staji. Kad se vile smotre u ogledalu, uplaše se i više ne dolaze u staju. Ovo čine i u Sloveniji. Duga griva konja se upliće zato, što se redovito ne češlja, ali se vjeruje, da to čine vile (vještice). (Praznovjerje).

Ako kokoš prokukuriče, to će škoditi kući, jer je vještica pa je valja ubiti ili zaklati, jer je vrag u njoj. To vjeruju i u Srbiji. (Praznovjerje).

VJEROVANJE U ZDRAVSTVENU ZAŠTITU SVETACA

U narodu postoji od davnine vjerovanje, da su neki sveci zaštitnici zdravlja životinja pa je to postalo i običaj, da im se moli, zavjetuje ili čine drugi postupci. Gotovo u svakom mjesecu ima po koji svetac ili svetkovina koja se svetkuje radi zdravlja stoke. Evo nekoliko takvih svetaca i svetkovina (prisvećaja).

Sveti Antun (17. I) svetkuje se kao najveći zaštitnik zdravlja životinja. Zavjetuje se, da se toga dana konji ne pregu i da ih se bolje hrani. Ide se u crkvu i daje se milostinja. Ima i takvih zavjeta, da ljudi idu

bosi u crkvu, ali u crkvi omotaju noge. Kad poslije mise idu doma opet idu bosu. Neki toga dana strogo poste. U selu Novi Perkovci crkva je posvećena sv. Antunu i ljudi iz sela i okolice tjeraju toga dana oko crkve konje, goveda i ovce moleći se, da ih sv. Antun zaštiti i sačuva od bolesti.

Blagovjest (25. III) — pripovijest, goveda u obijest — veli narodna uzrečica. Tog se dana stoka (goveda) većinom tjera na pripust (oplodnju).

Đurđevo (23. IV) spominje se kao patron konja pa se toga dana ne pregu. Prvput se puštaju na slobodnu pašu i prestaju hraniti suhom hranom. Kupuju se ulari i nose u crkvu na blagoslov.

O Božićnim blagdanima se mnogo pazilo za stoku. Na Badnjak se kokoši hrane devet puta, da bolje nesu. Štala se čisti i stavlja čista stelja, da stoka leži na čistom preko božićnih blagdana. Preko noći se štala zaključa, da ne bi tko za vrijeme ponoćke došao u štalu, jer se vjeruje, da onda stoka razgovara, pa ako bi tko to čuo u to vrijeme, i bio u štali, pretvorio bi se u neku životinju.

Sličnih vjerovanja i praznovjerja ima za još nekoje svece i svetkovine.

NARODNE PJESMICE

Narodnih pjesmica ima najviše i vrlo su različita sadržaja, jer su i nastale u različitim prilikama u odnosu ljudi prema životinjama tj. u radu s njima, na paši, ili u drugim zgodama. Osim toga u pjesmicama se izražuju i različiti osjećaji prema životinjama: ljubav, radost, ponos, ali i ljutnja i grdnja. U pjesmicama rugalicama i doskočicama životinje slikovito prikazuju osobu, kojoj se ruga, grdi ili joj se želi osvetiti ili napakostiti. Evo nekoliko pjesmica o pojedinim vrstama životinja iz ove zbirke od oko 500 pjesmica, što sam ih u toku duljega vremena skupio iz naroda i drugih izvora.

O konjima

Idu kola iz Banova dola,
voze šumu po zidanom drumu,
konji bjelci, to su Babogreci!

Gazdu diče konji i volovi,
siromaha tilo i brkovi!

Prodaj lolo te kobile bile,
pa mi kupi suknjicu od svile!

Oči moje igraju u glavi,
ko u štali dikini žeravi!

Sirotinja ore na kobila,
a bogati na voli rogati!

U mog dike oči povelike,
ko u riđe, kad na zob naide!

Inoča mi objesila glavu,
ko kobila na zelenu travu!

O govedima

Kakva ti je kuća bez šljivika
kao krava koja ne da mlika!

Volar vole narani do zore,
moje lane, kada zora svane!

Prodaj dado i kravu i tele,
pa mi kupi varoške cipele!

Volim vola koji dobro vuče
i švalera koji ženu tuče!

Šuti ženo i kravu pomuzi,
ima noći i k tebi ću doći!

Volim vola širokih rogova,
i curicu debelu u licu!

Diko di si pa kod mene nisi
il si doma il si kod volova!

O svinjama

Sad moj dika u šumi kod svinja
naložio vatru od jasinja.
Da je meni onoj vatri doći
i na njoj se malo ugrijati
čini mi se lakše bi mi bilo!

Sviraj svirče dam ti svinjče,
sviraj dugo, dam ti drugo!

Hajde draga da žirimo svinje,
kod žirenja bit će i ljubljenja!

Oj curice klopava krmačo,
što starija sve si klopavija!

Ja i dika išli za svinjama
cilo selo gledalo za nama!

Što će meni prevelika svila,
kad u dade ima čopor svinja!

Kugo, tugo nemoj tako dugo,
mlogi braca ne će zaklat bravca!

(Sjećanje na pojavu i haranje
svinjske kuge u Slavoniji 1895)

O peradi i pticama

Ja sam mala kao patka,
al sam svome diki slatka!

Imam lolu ko sokol je sivi
ide šorom pa kapu nakrivi!

Lastavica sletila na šipak,
dodi diko pa ćemo se štipat!

Leti golub preko plavog svoda,
ljub me lolo sada je sloboda!

Pjeva pijeto na dudovoj grani,
diko moja na kojoj si strani!

Lolo moja golube garavi
il' me ljubi ili me ostavi!

Imam kvočku i ćoravo pile,
gledaj Luka moga spahiluka!

O različitim životinjama

Ori bože na četiri koze
pa da vidiš kako koze voze!

U inoče zubi ko lopari,
a u mene ko u miša mali!

Moja dika malena ko riba
pa kad hoda ko da se ne giba!

Lolo moja imaš crne oči
ko u mačke sjaje se u noći!

O kakva je dika bez brkova
kao kera koja repa nema!

Alaj imam umiljato janje
i u crkvi namiguje na me!

Lolo moja kupi mi bonbona
za ne novce, što si prodo ovce!

NARODNE POSLOVICE I UZREČICE

Svaki narod ima svoje poslovice i uzrečice pa tako i naš. U kratkim rečenicama izrečene su istina i narodna mudrost stečena životnim iskustvom, da u prenesenom značenju bude pouka mladima. Danas se manje stvaraju poslovice, jer se znanje širi knjigom i pisanom riječi, a ne usmenom predajom kao u prošlosti, ali se ipak i danas nađe po koja uzrečica kao na pr. ova: mala plata — mala je i lopata! U poslovicama se nekoje životinje spominju manje, a druge više, jer su nekoje lukave, podmukle i opasne kao na pr. divlje, pa je trebalo o njima i više pouke i upozorenja i opreznosti od ljudi sličnih tim životinjama.

Iz knjige: A Šaulić, Antologija narodnih poslovice i zagonetaka, Beograd, 1962, a i iz drugih izvora izabrao sam po nekoliko poslovice i uzrečica o pojedinim vrstama životinja.

O konjima

Dobar se konj i za jaslama poznaje.
I mator konj zarže, kad vidi mladu zob.
Lako je na osedlanom konju pojahati.
Dobrom se konju uzde popuštaju.
Brzom konju ostruga ne treba.
Ako konj ne umije reći, on umije leći.
Riđu gledaj je l' debela vrata, a divojku kakva joj je majka.
Komunska kobila rebra obila!

O govedima

Čije june onoga i uže.
Vol se veže za rogove, a čovjek za jezik.
Vol se bira po rogu, a divojka po rodu.
I crne krave daju bijelo mlijeko.
Volovi mladi uče se orati od starih.
Kud je otišlo june nek ide i uže.
Svaka krava svoje tele liže.
Napopalo ga ko šteta june.
U zajam se i goveda ližu!

O svinjama

Tko prasce hrani i zelje sadi ne boji se gladi!
Biser ne valja pred svinje sipati, nego biser na se,
a prase preda se!

O kokoškama i pticama

Gladna kokoš proso sanja!
Koja kokoš mnogo kvoče malo jaja nosi!
Svaka ptica svome jatju leti!
Pečeni golubi ne padaju s neba!
Sto je veća ptica, veće joj i gnijezdo treba.
Vrhu orla nije ptice ni kruha bez pšenice!
Ptica se po perju, a čovjek po besjedi poznaje.

O različitim životinjama

Boj se psa koji šuti!
Stara lisica u gvožđe ne upada
Kad mator pas laje, valja vidjet šta je
Badava magarcu zlatne uzde!
Koga su zmijske klale i guštera se boji!
Kome se mačka umiljava onoga i ogrebe!
Čovjek bez slobode kao riba bez vode!
Jesenski mačići i proljetna mlada zakržljave!

NARODNE ZAGONETKE

Dok su poslovice mudre i sadržajne rečenice i istine sa svrhom upoznavanja i poučavanja, zagonetke treba najprije odgonetati tj. riješiti zanimljivim odgovorom i podacima. Njima se izoštrava razum i mašta pa je to ujedno i zabavno. Grci i Rimljani cijenili su ljude koji su znali odgonetati.

Sadržaj zagonetaka jesu različiti predmeti iz života, prirodne pojave te ljudi i životinje domaće i divlje. I ako u njima nema toliko misaonog sadržaja, one su stvorene s puno duhovitosti pa i estetike pri opisivanju i uobličavanju pojedinih predmeta i pojava. Često je u njima i humora. Obično su u obliku pitanja, poredbe ili isporođivanja u sličnosti, koja se negira. U njima je dosta i pjesničkih figura (metafora, onomatopeja i dr.), a ima i sricanja pa se za to lakše i pamte. Iz spomenute antologije izabrao sam nekoliko zagonetaka u kojima se spominju različite životinje bilo u zagonetki ili u odgonetki.

Bijelo je — sir nije, rogato je — koza nije, tovar nosi konj nije. (Puž).
Glava kao češalj, rep kao srp? (Pijetao).
Dvije glave, dvije ruke, šest nogu, a samo deset prstiju? (Konj i konjanik).
Guče kao guska, a guska nije, ima perje i kljun kao guska, a guska nije? (Gusak).
Ni konj ni vol, a opet sanjar nosi? (Puž).
Visi visuljak, trči trčuljak, boga moli trčuljak, da spadne visuljak? (Svinja i žir).
Prede, a konca nikad ne vidi? (Mačka).

O GOVORU ŽIVOTINJA

Promatrajući kretanje i oglašavanje životinja na različite načine ljudi su vjerovali, da i one međusobno govore kao i ljudi i tako se sporazumijevaju, pa su tako nastala i ova vjerovanja o govoru životinja:

Mali guščići čupkačući travu među sobom govore: kakvi smo malecki, kakvi smo malecki! Stare guske im na to odgovaraju: takve smo bile i mi, a gusak od vremena do vremena im dodaje: davno je to bilo!

Patke se ujutro rano probude, dok još gazdarica spava i ključajući po kućnom pragu govore: tako gazda gazdaricu, a patak im na to dodaje: pa, pa (tj. nije to ništa nenaravno!).

Nakon što je kokoš snijela jaje kokodače i govori: ja nesem, a netko kupi, upropastih se!

Mali jaganjci na paši bleje i pri tom govore: nema travee, nema travee, a ovan im odgovara: ima po malo, ima po malo samo griskajte!

Kad guske pođu u klas na strnjak ili u zrelo žito u štetu, tada međusobno govore: dvije na klas, dvije na klas! Ali kad dođu do klasa, tada viču: svaka za se, svaka za se! Neki vjeruju, da im to govori gusak raspoređujući ih zapovijedajućim glasom.

Slična vjerovanja ima i za ostale životinje.

PRIČE O ŽIVOTINJAMA

O životinjama ima i različitih priča, o nekima više a o drugima manje. Vrijedno je zabilježiti ove tri koje sam saznao od svojih prijatelja. U njima se govori o volovima, s kojima su ljudi u rrošlosti najviše obrađivali svoja polja i obavljali sve ostale poslove u gospodarstvu.

Mlad volar po običaju rano je otjerao volove na pašu, tj. prije izlaska sunca pa je čuvajući ih zaspao. Kad se probudio, a volova nema! Nekuda su odlunjali. Pomisli, da su možda otišli na stan pa onako pospan pođe pokraj Berave prema stanu. Zabe iz Berave se javljaju, a jedna osobito glasno krekeće: u vrt, u vrt, u vrt! Sjeti se volar, da su možda zbilja voli otišli u vrt pa ode tamo i nađe ih. Potjera ih doma pokraj Berave, a žaba se još javlja: u vrt, u vrt! On izvadi iz džepa cvanciku (metalni novac) i baci ga u Beravu među zabe. Jednu cvancika pogodi i ona drekne: pit!, a volar će na to: ili ti volja pit il obuću kupit! ja sam to do, što si mi javio gdje su! (Prema sjećanju Joke Jarića, Sikirevci).

Glup ko vol, poznata je izreka. Da ova izreka nije u svakom slučaju tačna, pokazuje doživljaj u jednoj kućnoj zadruzi u Babinoj Gredi. Zadruga je imala među ostalima i dva posebno zanimljiva vola. Jednoga dana uzela je zadruga nekog siromaha za slugu. Trebalo je na ova dva vola otići porati njivu na rudini „Glavače”. Nitko od ukućana nije imao vremena, da pokaže slugi njivu, koju on nije poznao pa uputiše slugu, da ide s volovima s poljskim putem sve dok volovi ne stanu. Oni su naime poznavali svaku njivu te zadruga pa tako i ovu i sluga nije mogao pogriješiti!

Ni vol se ne da maltretirati! Orao čovjek u Gundincima svoju njivu pa je trebalo na koncu oranja izvaditi jedinicu tj. zadnju brazdu u sredini njive. Da se to pravilno obavi trebalo je s volovima dobro ravnati. U jednom momentu volovi su

otišli malo u stranu (dva para). Orač oplete kandžijom vola koji je trebao malo skrenuti. Međutim vol se toliko uvrijedio zbog toga, da nije htio dalje vući plug nego je okrenuo u selo vukući i svoja tri druga! Orač ga nije mogao ni na koji način smiriti ni upokoriti! Tek sutra dan mogao je posao obaviti, kad je vol popustio od uvrede! (Prema kazivanju prof. inž. Mate Stojanovića, Osijek).

Nakon završetka bisanja ovog rada dobio sam knjigu Bothe W., *Bauerliche Tierheilkunde in Niederbayern*, München, 1970, 199 str. (disertacija). Pisac se služio brojnom literaturom (131 izvor) iz prošlih stoljeća, a osim toga je anketirao 91 seljaka iz 3 područja Donje Bavarske. Uz pučko liječenje životinja opisao je i sporedne poslove oko životinja: smirivanje i postupak sa životinjama, sredstva za povećanje plodnosti i produktivnosti, određivanje spola prije poroda, čuvanje zdravlja stoke na paši, u staji, i na poslu, te savjeti za trgovinu stokom itd. pa je tako skupio 1188 različitih recepata.

Uspoređujući podatke iz te knjige sa svojim, ustanovio sam, da u našem pučkom liječenju životinja ima sličnih ili istovjetnih recepata s onima u Njemačkoj, ali mali broj. Za naše recepte općenito se može reći, da su izvorni naši, stvoreni iskustvom, i bez pisanih knjiga, a s malo tuđih utjecaja. Stoga mnogih i nema u spomenutoj knjizi, kao na pr. onoga o liječenju nadma goveda i ovaca plivanjem tih životinja, a ima i drugih. To je i razumljivo, jer se naša prosvjeta i kultura razvijala kasnije od naroda sjeverozapadne Evrope, nakon mnogih ratova, i razaranja, i teških uvjeta života, i rada za opstanak.

LITERATURA

¹ Bothe W., *Bauerliche Tierheilkunde in Niederbayern*. München, 1970. — ² Ivakić, V., *Gajdaš* (kalendar). Osijek, 1941. — ³ Janković S., *Sokačke pismice I, II i III*. Vinkovci, 1969, 1970, i 1974. — ⁴ Kadić M., *Prilozi etnoveterini*. Županijski zbornik, Županja, 1967. — ⁵ Lovretić J., *Otok*, zbornik za narodni život i običaje. JAZU, Zagreb, 1897. — ⁶ Radauš V., *Zbirka pjesmica o volovima*. Zagreb, 1972 (rukopis). — ⁷ Saulić A., *Antologija narodnih poslovice i zagonetaka*. Beograd, 1962. — ⁸ Kadić M., *Prilozi etnoveterini*. Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, Niš, 16. IX 1971. — ⁹ Isti, *Sjećanje na volove u prošlosti Slavonije*. Prigodna revija Đakovačkih vezova, Đakovo, 1976.

ABOUT THE ETNOVETERINARY OF SLAVONIA

Marko KADIĆ

The author include into etnoveterinary the curing of domestic animals in the way in which village people used to do it, then folk songs, folk sayings, puzzles, proverbs and folk tales in which animals both domestic and wild are mentioned.

Besides that he has added the folk belief about some saints being protectors of the health of animals as the belief that animals themselves have their own speech which enables them to communicate among themselves.

Just a limited number from 129 prescriptions for curing animals collected among the population of Slavonia are mentioned in the text being the most interesting ones known in the neighbouring Republics: Serbia, Bosnia and Herzegovina and Slovenia.

The saints considered to be protectors of animals are mentioned as well.

From the numerous little folk songs, seven in number are mentioned for each kind of animals plus some proverbs, puzzles, sayings about animals as well as tales about animal speech.

Comparing our folk methods of curing animals with those used in Germany, it can be said that ours are the original ones showing very little foreign influence.

(Rad je primljen u Uredništvu 8. XII 1979. god.)

U S P O M E N

PROF. DR UGLJEŠA KRSTIĆ

(30. VIII 1902—31. VII 1980)

Poslednjeg dana meseca jula, 31. VII 1980. god., tiho, nečujno, kao što je i živeo, nestao je iz naše sredine prof. dr Uglješa Krstić. Život mu je bio satkan od dela, od služenja drugima, od rada na polju medicine, i od patnji. Poslovično skroman i nenametljiv, visokog obrazovanja, povučen, i nikada materijalno zainteresovan, proživio je svoj vek tako da je njegov nestanak primećen tek sada kad ga nema. Sada se tek vidi da je nestao prijatelj, profesor, i uzor mladima.

Rođen je u Rumi 30. VIII 1902. god., gde je završio i gimnaziju. Medicinu je studirao u Beču gde je i promovisan 1928. god. Po završenim studijama upošljava se u Novom Sadu gde specijalizuje Dermatovenerologiju. Od 1935. do 1941. godine je školski lekar muške gimnazije u Novom Sadu. U to doba pada uglavnom i njegov vaspitni rad među omladinom, kada je i publikovao nekoliko popularnih brošura o veneričnim bolestima. 1941. zarobljen je od strane Nemaca i odveden u zarobljeništvo, gde je proveo vreme do 1943. god., kada je pušten kao težak plućni bolesnik. Od ove bolesti sporo se oporavljao i može se reći da je sve do kraja života bio slabog i nježnog zdravlja, a to mu je uglavnom i onemogućavalo da se više uključi u prosvetno-kulturni rad za koje je imao naročitu naklonost. Pri otvaranju Medicinskog fakulteta u Novom Sadu biran je za prvog profesora istorije medicine, pa je tu Katedru držao sve do 1972. god. Prof. dr Krstić nije bio slučajno izabran. Bila je poznata njegova erudicija i njegova naklonost prema društvenim naukama i književnosti. Još pre rata bio je aktivni član Istorijskog društva u Novom Sadu, pa je u „Glasniku” toga društva publikovao niz članaka iz istorije školstva i zdravstva iz prošlosti Vojvodine. Prevrćući „Glasnike” i tražeći njegove članke, našli smo obaveštenje da su dr Uglješa i njegov brat dr Vasa Krstić otkupili od tadašnjega otpada u Rumi, za 3 000 dinara sva akta školskih arhiva u Rumi, i arhivske podatke o kretanju zaraznih bolesti u zdravstvenoj službi, platili kamion do Novog Sada, i preneli ta dokumenta u tadašnji Arhiv Vojvodine. Ovaj dopis nas podseća na braću Krstić koji su se sa ljubavlju odnosili prema našoj kulturnoj prošlosti i nasleđu. Još od ranije, a naročito posle rata, bio je vrlo aktivni saradnik Matice Srpske; član Odbora za biološka i društvena istraživanja u Matici, a u Zborniku Matice Srpske za književnost i jezik štampao je više članaka, od kojih su najznačajniji članci o prvom srbinu lekaru dr Jovanu